

VICENTE SOTO

QUE NO CANTE
MAMMA ROSIE

2001

ELS PLECS DEL MAGNÀNIM

Col·lecció dirigida per Ricardo Bellveser

18

Traduït del castellà per
Emili Casanova

© Vicente Soto, 2001

© De la present edició:

Institució Alfons el Magnànim

Diputació de València

Corona, 36

46003 València

alfons.magnanim@diputacion.m400.gva.es

www.alfonselmagnanim.com

Dibuix de Vicente Soto per a la coberta i lletra capitular de Juan Ramos

Depòsit Legal: V. 4605-2000
Impremta Lluís Palacios, Sueca

ABANS estava allí el «Peking Garde-Chinese Restaurant». Ara està el «Perking Garden-Chinese Restaurant». Abans hi entraves i veies allà dalt, en l'entrada, una roda fràgil i gran de fusta; una roda de pou artesià. I les parets tenien un blau clar i potser colomers pintats o molins de vent, i també veles llatines. Tal vegada. U no sap si hi eren o si se'ls figurava. Ara és més misteriós. Ara hi ha una penombra ombrívola i fanals i mampares negres amb nacres i aus del paradís brodades en seda i s'ou un xilòfon picardiós i ràpid, segurament perquè pel xilòfon passa corrent un xinés menut, i després el xinés es posa davant de tu, et fa una reverència i et dona la carta i tu comences a llegir síl·labes impossibles, focs d'artifici esclatant en lletres, però com també hi ha números, dius el 37, el 22 i el set, en acabant el xinés et porta el 37, el 22 i set, i siga com vulga, que en el fons mai no saps allò que és, que calfa i refresca i t'envaeix amb un plaer que encara no coneixies, et fa sentir-te més primitiu que un salvatge davant un botànic amb salacot i lupa.

Nota: De *Casicuentos de Londres* (1973).

Darrere de Picadilly Circus, a Brewer Street. Res, camines uns passos i ja estàs dins del Soho.

Samuel es va parar, mirà al seu voltant, tornà a llegir. «Peking Garden-Chinese Restaurant». Feia unes setmanes que no hi passava, però estava segur que allí havia estat abans el «Sicily», el darrer lloc de Londres on havia treballat. «Treballat». Amollà un únic crit de rialla, arronsà els muscles, va seguir avant.

Fou llavors quan va comprendre que el gos anava acompanyant-lo. Ja l'havia vist adés, dos o tres voltes l'havia vist. Ara va comprendre que el gos anava amb ell. El mirà, el gos el mirà a ell. Serios, atent.

-Au, tu, ves-te'n.

Samuel va seguir anant, el gos va seguir anant un pas darrere d'ell.

Samuel era un negre prim i jove. De Trinitat. Tenia els palmells de les mans acolorides de rosa i la llengua enrojolada. Duia una camiseta de ratlles horitzontals, negres i blanques, un barret de punt amb una borla en la coroneta, pantaló fins mitjan panxell, cenyit, i sandàlies. Hui s'havia posat una cosa i demà una altra, tot inspirant-se en els mariners i en els pescadors francesos, que veia a Boulogne o a Calais, on el transportava un vaixell o altre des de Dover o des de Folkestone.

Tornà a recordar-se'n del «Sicily», corbà l'esquena flaca i gran i doblegant-se cap avant es donà un colpet en una cuixa. Es reia tant a plaer que no se'l sentia riure. I va traure de la butxaca de darrere del pantaló una botella plana i gran i es clavà un glop. La rialla li tallà el glop i Samuel es netejà les llà-

grimes amb el revés de la mà. Tenia els palmells de les mans rogenques i la llengua enrogida. Aixava uns passos i després els avançava. Elàstic, equilibrant-se sobre una corda fluixa invisible. I en un d'aquells vaivens quasi xafà el gos.

—Però, escolta.

El gos el mirava intensament. Samuel tingué la impressió que era ell mateix qui es mirava. Va caminar molt de pressa, arrancà a córrer girant per un carreró, frenà a poc a poc i mirà amb recel cap avall i cap enrere, a penes inclinant el cap, i va veure que el gos seguia amb ell. Samuel es parà a pensar, però a Samuel li costava molt pensar. Pensar és treballar, deia, i a Samuel li costava molt treballar. I es va assentar a la vorera. El carreró éra un carreró molt tranquil i molt vell, de cases mal alineades, i la vorera feia un recolze, un racó, i allí s'assentà Samuel. A la mora, amb la botella plantada en terra entre les cames. I el gos s'assentà al seu costat. Samuel es va fer el distret uns moments i de prompte pegà una palmellada en terra, mirant fixament el gos i aucant-lo:

—Te'n vas?

El gos va fer una espolsada, s'alçà, s'apartà un parell de passos, tornà a assentar-s'hi. Samuel va alçar la botella i s'atià un altre glop.

Ja el primer que va dir el gos fou «en realitat».

—En realitat de veritat —va dir— vaig amb tu perquè m'atrau anar amb tu.

Passat el primer sobresalt Samuel va fingir que no havia tingut cap ensurt. Va mirar davant d'ell amb indiferència, begué un poc més.

-Es veu que vas com jo per la vida —va prosseguir el gos. Perdut.

Tenia una veu afònica, d'home que fuma molt.

-Tu vas perdut per la vida? —li preguntà Samuel, i el gos li preguntà a Samuel:

-Com et diuen?

I Samuel digué:

-Sam, Samuel. I tu?

I el gos va dir:

-Mister... No, no t'ho dic. És el nom més coent del món, és una maledicció.

Es va alçar un tant dessassossegat, es va assentar junt a Samuel.

-Perdut i avorrit —va dir. Farà cosa d'un any que em vaig perdre.

A posta. Em portava la meua ama en cotxe a Londres. Des de Leeds. Jo anava darrere, la finestreta estava oberta. Jo veia passar els arbres, el cel, les cases. Vaig saltar i me n'aní. La meua ama ni se'n va adonar. La meua ama era una imbècil abominable.

-Sí?

Ja et contaré. Vols mirar-me ací, en l'espatleta? Jo no arribe a vore'm.

Samuel el va mirar en el llom.

-Tens un poc de sang —va dir. Seca.

-Ja ho sabia jo.

-Què t'ha passat?

-Que em va mossegar un gos anit. Tinc molta ferida? Toca'm.

Samuel tocà a l'entorn del xicotet esgarrany i el gos es regirà escanyant un udol i mossegà Samuel en la mà.

-Però tu eres un cretí! —va pegar un crit Samuel.

Es mirava les dos punxades de sang. En el dors de la mà els tenia. De tan estranyat com estava no intentà a correu seguit pegar-li al gos i abans que li passara la sorpresa el gos li va fer una llepada en la cara i llavors Samuel li va dir que se n'anara: veste'n, deixa'm!, li va dir, i el gos li va fer una llepada en la mà mossegada i va dir:

-En realitat de veritat he vist les estreles. No he pogut evitar de mossegar-te. Acosta'm la mà, una llepada de gos és el millor remei per a això. Alleuja?

Alleugeria, però Samuel apartà la mà prompte, remugant.

-Un xitxo de mala mort m'ha mossegat —explicà el gos. En aquell solar. Clar és que ell també en rebé fort. Hi havia una gossa i almenys sis gossos que anaven en rastre seguint-la. Ja saps com van. Com anem. En rastre. Però jo preferisc anar-hi tot sol pels solars i parcs. L'única cosa que em distrau un poquet és anar a la dula. A tu no et distrau això una miqueta?

-Psss.

-Encara que tot és tan avorrit, tan buit... I va aquell gos i i se'm tira damunt. Em va atrapar desprevingut, però vaig poder tombar-lo i va rebre el seu castic. I què diràs? Se'n va anar corrent i udo-

lant, torna, mossega la gossa i se'n va xisclant, en realitat de veritat...

-Escolta.

-Dis-me

-No, res

El gos vacil·là un moment i després s'aclofà, la panxa pegada a la vorera, el cap refermat en la vorera pel morro, les potes de davant ben esteses. I va aclucar els ulls.

-De quina cosa et reies adés? —li preguntà així a Sam.

-Jo?

-Tu, adés.

Sam quedà pensant, es rigué una altra vegada.

-Doncs, me n'he recordat d'una volta que vaig entrar en un restaurant que hi havia ací darrere. Un restaurant italià era. Jo volia escurar plats. Bé, així com voler no volia, però ja tenia arreglats els meus papers. Però la policia. La policia em té un odi personal.

-Antidemocràtic.

-Tu ho has dit. O treballa vosté en vint-i-quatre hores o el tornem a Trinitat.

-Trinitat.

-Eh?

-De Jamaica et feia jo.

Tremolà Sam. Les mateixes paraules que li havia dit Johanna en conèixer-lo. De Jamaica et feia jo, com intrigada.

-Vinga, seguix —digué el gos.

Ho va dir amb veu somnolenta i pareixia a punt d'adormir-se, i Sam observà que tremolava a sacsades. Tremolava, s'aquietava, tremolava.

-Res, —va dir Sam. Porta vosté més d'un any prenent-nos el pèl. A més, quin galimaties ha armat vosté amb els papers? No hi havia arribat vosté com a estibador? OK, OK, seré estibador.

-Per què.

-Per què. Els meus amics, a Trinitat. Tots arreglant-se el contracte i els papers per a vindre-se'n. Una moda, saps?, a carregar fardells en els molls d'Anglaterra.

-Però això és molt anormal.

-És de les coses més anormals del món. Per això vaig voler fer-me rentaplats. Que escures un plat i en banyes tres i fumes i dius que estàs malalt i te'n vas i et paguen més que si escures un plat i fumes. I jo prenent el sol a Trinitat i nadant i mirant el sol i oint Joshua el tort pegar martellades en la seua barraca, esperant Joshua el guerxo per anar-nos-en a robar...

-No et desvies Sam, ja em contaràs això.

-Res, els meus amics. Tots: llavors, tu no...? Espaiet, menejant així la mà i compadint-me. Com si digueren: Llavors, tu no eres mascle? I jo, OK, OK, arregleu-me el contracte, arregleu-me els papers.

Paregué a Sam que el gos s'havia adormit de sobte i que els seus tremolors i encara algun grunyit eren de gos endormiscat, però el gos remugà:

-Segueix Sam. I no et desvies. De què et reies.

-Ah, això. Això. Res, que vaig entrar al restaurant i doní els meus papers i com era l'hora de dinar em digueren si volia dinar. I em vaig llevar la jaqueta i comencí a dinar. Però ja no em fa gràcia. Dinant, dinant, escolta, formidablement, un plat així, així, d'arròs amb pollastre, jo em deia, açò no ho puc fer malbé ara embolicant-me a escurar plats. I vaig acabar, em posí la jaqueta, vaig demanar els meus papers i vaig dir que aquell dinar era una vergonya i me'n vaig anar.

El gos es va riure amb una rialla fonda i aspra, encara que sense inquietar-se massa, marmolant quin brivall, quin brivall. I va sospirar i va dir:

-I on anaves ara? Sí, ara, quan jo m'he posat a seguir-te.

Doncs... A vore una xica.

-La teua nòvia?

-Sí. Encara que no ho sé. Li pegue, em dóna diners...

El gos alçà un moment el cap per a cabotejar lentament, i recolzant-la altra vegada en el sòl i tancant els ulls va dir:

-Extraordinari.

-No ho cregues. A primeries, quan encara no saps com va començar la cosa, té algun interès. Però després es fa dur, com un treball.

-Et sap mal pegar-li?

-Ara que ho dius... Qui ho sap.

Sam va anar a beure, però va apartar la botella dels seus llavis i va dir amb ràbia:

-I en acabant, la Policia. Perquè jo he de fer allò que la Policia vullga i no fer el que la Policia no vullga. Jo. Només jo. Carregar fardells com un anormal, no escurar un plat, no pegar a Johanna...

-Johanna.

-Sí, Johanna. O deixa vosté d'explotar esta xica...

-Com és Johanna? Negra també?

-Més negra que jo. Més negra que Mamma Rosie.

-Qui és Mamma Rosie.

-La cosina de Johanna. També anava a veure Mamma Rosie, viuen juntes. Mamma Rosie és grassa, bona. I els hòmens i les xiques i tots en el Soho, en el Molíno de Viento, li diuen Mamma Rosie. És de Trinitat també. Johanna és de Tobago i és més negra que jo i la pell li espilleja com si estiguera eixugant-se al sol i és més negra...

-Més negra que jo?

-Home, no ho sé. Hauria de vore-vos junts.

Sam mirava el gos. Que era un ca negre. Sam no entenia de gossos. Home sí, sabia que aquell gos no era un llebrer. Per exemple. Ni un llop. Però no sabia res més d'ell. Sam el veia negre, no molt gran, corrent.

-Sí, almenys —va dir—, si almenys sabera com et diuen... per què no em dius com et diuen?

-Mai. De fet de veres, vaig abandonar la meua ama perquè em deia així. Mister... Quin disbarat. Què imbècil.

S'havia posat nerviós el gos, s'incorporà fins a quedar assentat refermant-se en terra amb les potes de davant, i Sam va observar que feia un parell de dentegades a l'aire com si caçara mosques.

-Caces mosques? —li va dir.

-A Londres no hi ha mosques —va dir el gos. Hi ha tres o quatre mosques, en realitat de veritat n'hi ha tres.

-Com?

-Si no n'ha tornat una, la quarta. Ja et contaré eixa història, absolutament verídica. No, no cace mosques, en realitat de veritat...

-Escolta.

-Què.

-Si dius altra vegada en realitat de veritat et pegue un puntelló i me'n vaig.

-Home... Ho dic, veritat? No saps el que em molesta. Sam. És una falca que no se me'n va, no sé què fer, no ho sé.

-Comprenc. Disculpa.

-No, si t'ho agraiïsc. T'anava a dir que en... Veus, no hi ha manera. Anava a dir-te que estic un poc content. O més bé, quasi content.

-Com pot estar ningú ni tan solament del tot content?

-Això em deia jo. Anys dient-m'ho. Però... No, no estic segur. És una esperança terrible, la primera esperança verdadera de la meua vida. En fi, no és impossible que estiga rabiós.

-Com?

-Tinc febre. Estic segur. Tinc esvaniments, i crec, al·lucinacions. Veig aigua i tinc set, però en realitat de... Però tinc més terror que set. I tinc unes ànsies rabioses de mossegar.

-Escolta, no. Escolta! I tens l'esperança... d'estar rabiós?

-No sigues groller. L'esperança de no estar-ho. És una il·lusió ofegant-se en el pànic, imposant-se al terror, ofegant-se una altra vegada. Afigura't que se te posara per davall d'eixa camiseta un... escorpi. Un... insecte verinós. Un animal terrible que puguera picar-te ací, allà, corrent des del teu bescoll fins als peus. Una bestiola esmunyedissa o de potetes rapidíssimes i suaus fent-te cosquerelles per ací, per allà, que puguera matar-te amb la seua picadura, però no de colp, sinó després de fer-te embogir molt espaiet. En una agonia lenta de follia i de terror a una cara insondable, feta de res. Eixe espant. I que, clar és, puguera no picar-te. I que tu no pugueres fer una altra cosa que esperar. Lligat de peus i mans, engarrotat i esperant. I l'animaló, dalt, avall, cosquerelles per ací, no, no, per allà, s'ha parat, on s'ha parat, m'ha picat ja, va a picar-me, on?

Sam estava petrificat, la pell no li tocava la roba. La pell recorreguda per cosquerelles erràtiques. En blanc els seus ulls de negre. Enormes, enormes... Si poguera esmunyir-me, primerament mig pam, la mitat de mig pam. La mitat de la mitat de la mitat. Quasi immòbil, com un camaleó, mirant-lo...

-No et mogues ni un pèl —va dir el gos. Quet. Comprends el que em passa?

-Ja ho crec.

-No. No! És infinitament més cruel que això de l'insecte. Em recorre per la sang, amb la meua sang, pel meu fred, pels meus molls dels ossos. En realitat de veritat, sí en realitat de veres!, em corre per l'ànima. S'amaga, apareix. Li veig les potetes corrent a amagar-se en les entranyes de la meua ànima, el veig aguantant un ull astuciós. Haurà començat ja la meua bogeria, el meu terror de gos rabiós a la cara insondable? I de prompte, Sam, de colp i volta... I si no estiguera rabiós? Vibra per fi la meua vida, s'espolsa de damunt l'avorriment i el cor em repica com una campana contenta i estic a punt de plorar. No vaig tindre altres vegades set sense estar rabiós?

-Doncs clar, home.

-No vaig tenir altres voltes febra i calfreds i por i encara ganes de mossegar?

-Però clar, però si...

-Total, perquè m'haja mossegat un xitxo de mala mort. Com que no m'hauran mossegat en ma vida uns gossos de no res. I gossos aristocràtics.

-No passa res. Un poc de... Cansament? Insolació?

-O grip. Jo sempre he estat un gos aprensiu.

-A oblidar. Vols un glopet?

No home. Moltes gràcies. Un glop un gos... I serà tal vegada de rom.

-És rom.

-No home. Veus? Ja em tranquilitze. I... i ja co-

mença el pitjor. La decepció. Tant em calma pensar que no em passa res... que no em passa res. S'esvaneix l'esperança terrible, torna el buit. Això sí que ho comprens. El vagarejar sense rumb. Sense témer, sense esperar.

Se li estava posant la cara tristoia a Sam. Volia dir Sam al gos que qui sap, que a la millor, que també les apariències enganyen, que la desgràcia no avisa. Això volia dir-li, mirant-lo amb llàstima, quan el va vore pegant noves dentegades a l'aire.

—Ja torna —diu el gos. Però. Què torna?

Sam va sentir una altra volta necessitat d'esca-polir-se'n. Assentat com estava, fugint-se a culadetes per terra... llavors es va veure en la mà els dos punts sangonosos dels claus... El gos el mirava amb ulls vidriosos i alçant el morro tremolós mostrava unes dents llargues i blanques, de cadàver, però el terror de Sam estava ja més allà del que el mateix gos poguera sentir.

—Sent ací —deia el gos—, entre els ulls sent un raig de sol.

No feia sol. Era un dia de llum fosca, un matí sense ombra ni sol.

—I ací —deia el gos— tinc un udol que vol eixir, que vol...

I alçant al cel el morro en bec, va ulular. Lúgubre, gelat. Passava un home per la vorera, va fer un bot, baixà fent una volta, corregué acaçat per l'udol. I Sam mirava desullat. Rígid, tallat en angles de vidre negre. El gos s'hauria trencat un clau si l'haguera mossegat aleshores.

-Ves-te'n —digué el gos.

I tornà a udolar.

Molt d'amagat Sam tenia pesar.

Sam es va alçar a empentes i redolons.

-Però ves-te'n ja —va dir el gos, i amb un fil de veu Sam va dir:

-Tant s'hi val, ja m'has mossegat —i el gos va dir:

-Però no és això negre babau. Ves-te'n abans de saber què em passa!

Pel carreró tornava Sam a Brewer Street, per Brewer Street caminava Sam. Lentament. La gent xocava amb ell, l'arraconava contra les paradetes de fruites i llegums que s'hi paren. El ferien els crits dels venedors. I un home de jersei blanc i cabells onats i llustrós i ulleres repintades li va somriure fent-li l'ullet i Sam va mirar l'home severament, fredament i l'home esclatà a riure de manera nerviosa i va seguir avant somrient a altres.

Sam girà per un altre carreró, un carreró penombrós i al principi cobert com un passatge i va aconseguir prest la porta de la casa. Però no hi entrà de seguida. Girava un poc sobre els seus talons i després tombava a l'enrevés. Volia mirar cap on poguera estar el gos, no sabia bé en quina direcció mirar. Tenia unes ganes quasi irreprimibles de tornar junt a ell i d'una manera fosca comprenia que no hi havia de tornar. Espentà la porta i començà a pujar l'escaleta, i pujant va creure que estava sofrint un desmai.

Però no pot ser per això. Tan prompte? Encara jo no sé si és prompte o tard. Quan començarà a notar això un home?

Mamma Rosie va dir «Well» i es rigué. Greu i acaroadora, vessant a borbolls per la boca grossa la seua dolça hilaritat de negra grassa. Samuel estava plantat davant d'ella, eixancarrat, els braços penjant-li, i Mamma Rosie mirava la seua camiseta de ratlles i el seu barret de punt amb borla gran i va dir:

—Què eres ara? Pirata?

Feia rodar els ulls plens de lluentor i humitat i tremolava en el seu riure. Com quan se li dona una espenteta a un flam. Era, sí, una negra gorda i quarantina. I estava assentada en una cadira baixa picant alguna cosa en un morter. Descalça, posats en terra els peus suaus i enormes, d'escultura a mitan acabar. I allí feia olor a alguna cosa bona, all picat, clau. I en la paret estava l'almanac de sempre entrotllant-se —BOAC, l'avió quiet entre nuvolets quietes com un December que mai més tornaria a córrer— i el despertador vibrava a saltirons. I Mamma Rosie portava una falda ataronjada de vol i una brusa de gasa blanca amb un escot redó que li deixava a l'aire els muscles i el començament dels pits, i la pell de Mamma Rosie tenia color de plom embrutat pel temps i pareixia lleugerament unflada, malsana.

Llavors aparegué Johanna. Primerament Sam la va vore en l'espill, allí quieta a la porta de l'habitació. Després es girà cap a ella i sense mirar-la va anar cap a ella i l'apartà d'una manotada i entrà en la cambra. I es va assentar en el llit i tancà els ulls.

Li abellia tindre els ulls tancats oint el bronzir llunya dins del cap i oint Johanna alenar davant d'ell. Perquè Johanna estava respirant de pressa i amb força pel nas, serrats els llavis. Fins que va dir:

-Què et passa? Què he fet jo?

Sam la va mirar i va pensar que, ben oberts, els ulls de Johanna havien de ser ametllats, encara que jo no li'ls he vist mai ben oberts, va pensar, o deu ser que són així, pensà, deuen ser dos ganivets. I mirava el seu cabell tens, allisat a la força i lligat amb una cinta en bescoll, i mirava els seus llavis humits, aprimats a la força en un traç rosa i humit, i els seus braços i el seu coll, i va dir:

-No ho sé, no ho sé. De negres, allà vos apanyeu, a vore, despulla't.

Johanna no va dir res, i es va engenollar davant de Sam i li olgué de presseta l'alé. I va dir:

-Naturalment. Borratxo.

Sam li va pegar una bufetada i Johanna s'aferrà a ell per no acabar de caure, i dient:

-Per què em pegues, fill de gossa?

I s'hi agafà millor clavant-li les ungles i les dents on podia i Sam deia el que deia sempre, que vaig a pegar-te, això era el que deia sempre, que vaig a pegar-te jo a tu, i Johanna cridava fluxet i sense amollar presa, els ulls serrats en dos fils. Mamma Rosie entrà a l'escàndol, els seus peus nus despegant-se a cada pas del lineolum —lap, lap—, i digué:

-Quina vergonya, quin valor que tens.

Li ho deia de cor a Johanna, com una mare afrontada preservant la decència de sa casa i els tres

es balancejaven en un tumult de colps i crits. Sam emmordassant entre les barres engarrotades aquell mos que volia clavar-se en tanta carn negra i oint dins del cap l'udol, Mamma Rosie arrancant per fi Johanna i tapant amb el seu cossàs Sam. I Johanna plorant que es volia moriiiiir i gitant-se en el llit camejant i Mamma Rosie contenint Sam, envoltant-lo com un mar, i de sobte, escolta tu dona'm això on la tens lladre, passant-li un braç per darrere, per la cintura, i Sam, solta!, nervioset de riure i fent contorsions com un ninot de fil d'aram, com un negre foll de fil d'aram, ai, solta!, sense força, el cos aturmentat per un gust intolerable de pessigolles i el cap ple de rialles, i Mamma Rosie apoderant-se de la botella i escapant de la cambra.

Sam es va desfer com una madeixa en la cadira, però la cadira no li era prou. Sam estava tou i eixe espasme d'una carcallada involuntària el doblegava. L'adreçava. El doblegava cap a l'altre costat. I Sam es va deixar esgolar fins a terra i allí es va quedar, mig assegut, mig desplomtat.

Per la porta entretancada entraven les remors de la casa. Mamma Rosie buidant-se de la seua rialla remorosa; un cànter d'aigua buidant-se a glopades. I Johanna mirava d'amagatotis Sam i es netejava una llàgrima i a poc a poc anava atrevint-se a mirar obertament Sam.

Es posen dos dits de rom en un got alt i un poc de granadina o suc de llima. No per a què. Més rom, vinga, deixa't de romanços. Bo, bé, un poc de canella, unes gotes d'angostura bitters. I dos troços de gel. Però deixa't d'històries. I de noms. Daiquiri, Tom and Jerry. Fora, fora. Bo, sí: una cirera. Frívola.

Deu ser això. Encara que jo no sé si tan prompte... set, no en tinc. Però calfreds, i terror... Espant a quina cosa? Deuria anar a un metge. Mai. Seria matar-ho tot.

Està guapíssim.

-Sam.

El got s'entela. Un tros de gel escapa tot sol i pega en el vidre. Una nota submergida. El fret del primer glop crema. I li entra a una una mandra... De calipso. Pels malucs, pel ventre. *Papa's gonna buy you a mocking bird.*

Que no cante Mamma Rosie, que no em done pena Mamma Rosie. Que no pegue amb la paleta en la cassola, que no faça olor a clavell batut, que no faça l'amanida Mamma Rosie, que no fregue un gra d'all. Pel fondo de l'encisamera ni talle a rodanxes le ceba que cruix ni el cogombre a pèntols ni el ditet tendre. Que no cante Mamma Rosie, que no em done casa, que no em done Trinitat. Ara que no vaig a poder-la sentir. Ara que no tinc fam de mossegar tot sol, de dolor. Am, am, mossegades a l'aire oint sonar els meus queixals. Perquè a Londres no hi ha mosques. Hi ha tres mosques.

-Què et passa, Sam, què fas?

Que no em mire Johanna, que no tinga els ulls de mel, que no els tinga ametlats. Que no siga tan maleidament negra. Ara que sent entre els ulls un

punyal de sol, ara que no podré vore-la, ara que la meua vida encallada volia navegar pel record de les meues platges. A vela, com la brisa dolça dels meus records mussitant-me en els polsos. De la casupa a la palmera; gateja, Joshua. Per la lluna, pel canyar amb la colobra d'aigua i el grill. *Gate*, Joshua, amaga la teua natja de negre, que ens tiren. Rastreja amb la colobra. Fins la canya dolça, fins l'avocat.

Quan queda un solatge en el got convé escurarlo de colp. Si no, les llesquetes de gel agualiran eixe darrer foc fred.

La cirera es quedà al fons amb les llesquetes. Tiren la cirera i les llesquetes, es posen més rom. Mig got! Xe, xe, xe, No: juá, juá, juá. *An'if that mocking bird dont't sing...* Juuá juuá.

Que no cante Mamma Rosie. Que no em pose el bo del millor del Soho en la taula. Ni la pinya de San Fernando ni la banana del Puerto de España. Ara que ja no podré pensar que no podria casar-me amb Johanna un dia si ocorreguera el miracle que li demanara diners i no em donara diners i no li pegara, perquè estarien els papers que caldria arreglar i l'església que aparaular i la corbata que posar-se i el vestit que provar-se i el cotxe que llogar i l'església i els papers, oh, els papers i la corbata i el nuc de la corbata ací, escanyant-me este udol que vol fugir de mi i este mos de gos rabiós.

-Cinc segons, xiquets.

-Juuá. Cinc cincs. Cinc què? Juuá, juuà.

-Què et passa Sam? Què et passa?

-No estic bé.

-No?

-Em fa mal ací, em doloreja tot.

-No deu ser res.

-Tinc calfreds.

-Pot ser la grip.

-Sí?

-A mi la grip em provoca calfreds.

-I por?

-Com por?

-Molta molta por?

Sam es va alçar, respirà fondo.

-En realitat de veres és una cosa que se'n va i torna. Així, dret, pareix que estic millor.

-Doncs clar. Vaig a donar-te una aspirina.

-Una aspirina és molt bona?

-Ara voràs, vine.

-Jo vull que la meua aspirina siga molt bona.

Sam va anar fins el llit i es va assentar amb Johanna i Johanna es tombà en el llit de boca ter-

rosa, i estirant-se per agafar una bossa que hi havia en terra, al peu del llit, i Sam la mirava gitada i estirant-se li va posar les mans en la cintura i Johanna es va estremir i es va arrupir envers ell i li va dir que no fora roïn, no sigues dolent, li va dir, i ell va dir:

-En realitat de veritat jo no sóc roïn. Jo sóc negre.

-Eres un negre badoc.

-Jo tinc un aspecte terrorífic de negre.

Johanna s'havia capdellat, àgil. Una cabirol assentada, en el llit i abraçada a Sam, deixant-se caure amb un riure apagat sobre les cames de Sam, girant-se d'eixa manera fins quedar de cara a terra amb els braços penjant, bressolant-los i fregant el terra amb les mans i dient amb la seua rialla apagada un terroret de negre que a mi em fa terroret. I Sam contemplava amb mirada melangiosa els muscles i la nuca negra de Johanna.

-On està el rom que hi havia ací, qui se l'ha begut? Es crema això, apaga, apaga, on està la botella?, de seguida vos cride, la botella, però apaga això.

Mamma Rosie apagà el gas, buidà el que quedava de la botella en el got, es va assentar. Tenia amerrat de suor el cap i s'enlluernava mirant les coses. Llavors —tenia ja la mà en l'aire amb el got— va sentir l'alarit de Johanna. El va esborronar, la va posar tensa, però l'alarit es va tallar i Mamma Rosie cloquejà amanyagant-se en la seua rialla dolça i va

dir, encara que ella no volia dir, que volia pegar crits.

–Bogeta. Els veïns.

I va exhaurir el got, el va deixar en la taula, va quedar mirant la seua mà, va deixar caure la mà i es va adormir de colp. I Sam clavava les dents en el bescoll de Johanna, i amb una mà l'emordassava. I Mamma Rosie estava també amerada de suor en els parpalls i en els polsos i el cap li pegava voltes, però li tornava al seu lloc. I Sam amollà Johanna. Primerament deixà de mossegar, després apartà la mà que tapava la boca de Johanna. Però tot lentament, ben segur tot, no abans de sentir Johanna baldada, flonja. I a Mamma Rosie se li entreobrien els ulls en el seu capcineig quan veia Johanna amb el seu vel de nòvia (angoixa) i se li tancaven quan veia Johanna amortallada amb el mateix vel (interés). Angoixa enverinada d'interés. La sentia com la gent que s'aplegava com un penjoll de pardals agitant-se àvids i xiuxiuejants i fent escoltets de cosetes intrascendents i vives, quina calor, aparte's vosté, que no és de cristall, sí, és la Policia, i Mamma Rosie preguntant només de mirar i algunes cares dient-li crec que sí, pobre. I Mamma Rosie desviava la cara per amagar la seua excitació, l'ambulància, està vosté segura que és l'ambulància? I al mateix temps Mamma Rosie estava en l'habitació de Johanna i Johanna estava morta en el llit. Portava el vel de nòvia i tenia el coll endoblegat. Com una coloma ofegada. I Sam la mirava amb tristor i es remetia la samarreta en el pantaló amb una mà erta. Com una pala.

Escolta'm Johanna, va dir Sam. No és impossible que jo estiga rabiós.

Johanna el va atendre un instant amb indignació i després va seguir no atenent-lo. Johanna plorava amb desconhort immens encollida en un racó de l'habitació i deia a Sam que se n'anara.

-Ves-te'n i no tornes més, —li deia sense bonegar-lo, desconsolada. T'odie.

-És que açò se'n va i em torna —deia Sam. Mira esta mà. Me la va mossegar un gos que, fixa't, no és impossible que estiga rabiós.

-Eres el dimoni i estàs boig, et suplique que te'n vages. Em fas molt de fàstic. Sam.

-El millor és quan se n'està anant, que cante Mamma Rosie. Vore la vida al besllum d'este terroret. Mira'm les dos clauades en la mà, Johanna.

-I quan te n'hages anat, i després de cent anys que te n'hages anat...

Parlaven alhora i prou tranquils. Com si resaren. Cadascun pel seu costat, sense parlar-se i sense sentir-se.

I Mamma Rosie tenia por que sonara la campana, una campana que Sam no havia de sentir per res del món, per Déu, Sam, ix que em muir, però ja no era una campana, que n'eren moltes i cada vegada més en un rogle jubilós de blues i al·leluies i campanes, i Johanna baixava tota de blanc per l'escalinata encatificada, i quantes flors i quants somriures de negres, i Johanna xafava amb compte per a

no calcigar la vora d'aquell vestit tan preciós i cada vegada que xafava amb tantíssim compte, els negres deien ajajá ajajá.

Johanna s'havia acostat a Sam. Sam estava gitat en el llit, els braços en creu, el cap vençut en el coixí. Johanna s'havia acostat espaiet i es va acatxar al peu del llit i va posar la mà en la bossa.

-No em dones una aspirina, va dir Sam, que l'aspirina és bona, que l'aspirina és roïn, que Mamma Rosie no canta, que cante Mamma Rosie.

Johanna va tardar a traure la mà de la bossa. Mirava de reüll amb els fils dels seus ulls a alguna part. Atenent alguna cosa, oint molt quieteta. I Sam la mirava ja. Intrigat, profundament incrèdul. I Johanna va traure un grapat de bitllets i li'ls va oferir, a Sam, assaborint l'aombrament de Sam i veent com la mà d'este es crispava amb els diners dins, triturant-lo. Amb l'altra mà Sam li va pegar una bufetada brutal, a Johanna, i Johanna va caure en el llit, però s'enroscà a Sam i li clavà les ungles en els múscles i Sam deia que vaig a pegar jo a tu i Mamma Rosie va obrir els ulls oint la baralla, però els tancà de seguida i la campana alegre era una campana lenta que tocava a mort, i quantes flors, i quantes xiques negres. I Johanna canviava les ungles de lloc, i les dents, de la nuca de Sam a un múscle de Sam, i Sam tenia un turment de pessigolles, i de rialles embogidores i també canviava de lloc els mossos, que et vaig jo, i no podia seguir, i cada vegada es mossegaven més fluixet i més acompassats i les xiques negres cantaven un espi-

ritual bonic en el qual vibraven veus de xiques i també d'hòmens i d'àngels.

Mamma Rosie va obrir els ulls. L'aixeta gotejava. Tac tac tac. Mamma Rosie no sentia res més. Es va eixugar la suor de la cara amb el mocador, va tocar amb el revés de la mà la cassola. La cassola estava freda. Mamma Rosie va anar a encendre el gas, els seus ulls entropessaren amb la botella i el got, l'aixeta feia tac, tac, tac. Mamma Rosie va prémer l'aixeta, però la gota va seguir tac, tac, tac. Aleshores Mamma Rosie va posar el dit en la gota i el tac, tac, tac es va desfer en un rrrrr. I sentint allò Mamma Rosie va tindre de colp la visió de la buidor de la seua vida encallada d'avorriment a pesar de l'atabalament de la seua rialla plena. Llavors va sentir sorolls apagats en l'habitació de Johanna i parpel·lejà. Primerament amb curiositat i després amb inquietud. I va anar sigilosament a la cambra de Johanna i es va obrir la porta i Sam isqué. Alçava molt un maluc i amb la mà tesa, com si portara una pala, es remetia la camiseta en el pantaló. Marmolà alguna cosa que Mamma Rosie no va entendre i apartà Mamma Rosie, s'encasquetà bé el barret de punt i se'n va anar. Mamma Rosie el va vore eixir horroritzada i esperançada. Aleshores va eixir Johanna i Mamma Rosie la mirà alleugerida i decepcionada. I Johanna volia anar cap a l'escala també. Duia el vestit destrossat, a Johanna, li calien màns per a subjectar-se pèntols. I cap a l'escala volia anar, però Mamma Rosie la contenia, i Sam deixava anar una rialla descoratjada pel nas i feia esses entre les paradetes, a redolons amb la gent i marmolava allò de sempre, que vaig a pegar-te jo a tu. I Mamma Rosie, amorosa i decepcionada, abraçada a Johanna li deia:

-Si el crides no tornarà mai...

Llavors Johanna arrancà a plorar. Molt plorava, apretant amb desconsol la mà de Mamma Rosie, abraonant-la desesperada i contenint-se, sanglotant desconhortada i tremolant i per fi clavant les dents en aquella mà, obrint els ulls i clavant-se per les dents segons l'alarit de Mamma Rosie eixia llarg, inacabable.

L'edició del número 18 de
ELS PLECS DEL MAGNÀNIM,
Que no cante Mamma Rosie
de Vicente Soto,
s'ha estampat sobre paper Torreón,
tant l'interior com la sobrecoberta,
i usant tipografia Didot per al text.
S'acabà d'imprimir
el dia 28 de març de 2001,
a Sueca,
als tallers d'impremta
de Lluís Palacios

